

University collections

Abstract

Several Dutch universities manage collections from a colonial context. These were often assembled by scientists conducting research for example in the fields of ethnography or geology in areas colonised by the Netherlands. This research aid provides an overview of relevant university collections in the Netherlands.

Colonial university collections

The growing [scientific interest](<https://app.colonialcollections.nl/en/research-aids/> https%3A%2F%2Fn2t%252Enet%2Fark%3A%2F27023%2Feb4ff2b6b993f02054ba064a6389f39e) into areas colonised by the Netherlands during the nineteenth century led to an accumulation of objects from a colonial context at Dutch universities. These types of objects, such as maps, natural history specimens and other scientific objects, are often referred to by Dutch universities as their “special collections”. Several universities in the Netherlands have also set up museums to display these collections.

Although university collections contain a wide range of objects, including mostly measuring instruments for scientific research, it is worthwhile to include these collections in your research into museum collections from a colonial context. Below you find a brief description of the various collections held by Dutch universities. Four collections, those of the University Library in Leiden, [Wageningen University & Research](<https://app.colonialcollections.nl/en/research-guide/> https%3A%2F%2Fn2t%252Enet%2Fark%3A%2F27023%2F2c7a29ba107a49a29f1251631db1cf11), the Nijmegen Ethnographic Museum and the former [Gerardus van der Leeuw Ethnographic Museum](<https://app.colonialcollections.nl/en/research-guide/> https%3A%2F%2Fn2t%252Enet%2Fark%3A%2F27023%2Fd40d1b8cb736d6f4e8b697af45a628 which was part of the University of Groningen, are discussed in more detail in separate search aids. Universities not listed below do not manage significant collections from a colonial context.

Erasmus University Rotterdam

Erasmus University in the Zuid-Holland city of Rotterdam has existed in its current form since 1973, but its direct predecessor was the Netherlands School of Commerce, founded in 1913. Due to its focus on economic education and the relatively late expansion of its curriculum, Erasmus University does not have any large relevant colonial collections. Nevertheless, there are a few, mainly book collections, that are worth mentioning:

The [Rotterdamsch Leeskabinet](#) (Rotterdam Reading Room), which opened in 1859, was completely destroyed by the bombing of the city of Rotterdam in 1940. After the war, Dr Elie van Rijckevorsel's book collection formed the basis for the continuation of the Reading Room, which has been part of Erasmus University since 1971. In 1883, Van Rijckevorsel was one of the driving forces behind the establishment of the [Museum voor Land- en Volkenkunde](<https://app.colonialcollections.nl/nl/research-guide/> https%3A%2F%2Fn2t%252Enet%2Fark%3A%2F27023%2Fe2859af90871cee23d48d1467336b1 now known as the Wereldmuseum Rotterdam. Many of the books collected by Rijckevorsel relate to his trading activities in West Africa, the East Indies and the Caribbean and may therefore be relevant to research into colonial collections in the Netherlands.

Another relevant collection is the collection of Surinamese poetry acquired by the Rotterdamsch Leeskabinet in 2021. Although the collection, which consists largely of poems written in Sranantongo, mainly contains volumes from the 1960s to the present day, it is a relevant collection that has a connection with the Dutch colonial past. In addition to Sranantongo, other Surinamese languages are also represented. The collection includes works by well-known Surinamese poets such as Dobru, Edgar Cairo, Michaël Slory and Albert Helman.

The archives of Erasmus University and its predecessors are managed by the [City Archives of Rotterdam](#).

Radboud University Nijmegen

De Radboud Universiteit in de Gelderlandse stad Nijmegen werd in 1923 opgericht als Rooms-Katholieke universiteit. Deze geschiedenis vindt ook zijn weerklang in de collecties die de universiteit beheert, of beheerde in het verleden. Tot 2005 was het Nijmeegs Volkenkundig Museum onderdeel van de Radboud Universiteit, zie voor meer informatie over dit museum de desbetreffende zoekhulp (deze is nog in ontwikkeling). Na de sluiting van het museum is de collectie afgestoten en terecht gekomen bij verschillende andere instellingen, waaronder [Museum Bronbeek](#) en de Universiteit van Gent.

Een belangrijke collectie die relevant kan zijn voor onderzoek naar objecten uit een koloniale context is het [Katholiek Documentatie Centrum](#) (KDC). Het is een onderdeel van de bibliotheek van de Radboud Universiteit en beheert een collectie die volledig betrekking heeft op het katholieke leven in Nederland. Zodoende bezit het KDC ook veel materiaal over de katholieke missie in voormalige Nederlandse koloniën. Het KDC beheert een keur aan [archiefmateriaal](#) (wat is ingedeeld per thema), [beeldmateriaal](#), [documentatie](#) en [geluidsfragmenten](#). Binnen die laatste collectie is met name het Project KomMissieMemoires interessant, dit is een collectie van interviews uit de jaren 1970 met Nederlandse missionarissen die actief waren in, onder andere, Nederlandse koloniën. De collecties kunnen gemakkelijk via de [website van het KDC](#) worden doorzocht.

Op de website van het KDC vind je ook [praktische informatie](#) met betrekking tot het aanvragen en inzien van materiaal. De archieven van de Radboud Universiteit zelf zijn niet openbaar, maar wel toegankelijk. Om deze in te kunnen zien kan je een mail sturen naar marianne.waldekker@ru.nl.

Rijksuniversiteit Groningen

Het Universiteitsmuseum van de Rijksuniversiteit Groningen werd in 1932 opgericht. Met betrekking tot collecties uit een koloniale context is voornamelijk de collectie van het [Volkenkundig Museum 'Gerardus van der Leeuw'](#) (zie desbetreffende zoekhulp) relevant. Tot 2003 vormde deze collectie een apart museum binnen de universiteit, sindsdien staat het grootste deel van de collectie in het depot van het Universiteitsmuseum, af en toe worden delen van de collectie nog tentoongesteld.

De Rijksuniversiteit Groningen heeft een [handleiding](#) voor het raadplegen van haar archieven. Archiefmateriaal wordt namelijk op verschillende plekken bewaard, historisch materiaal is voornamelijk te vinden bij de [Groninger Archieven](#).

Universiteit Leiden

De bibliotheek van de Universiteit Leiden (UBL) beheert een grote collectie relevant materiaal voor onderzoek naar collecties uit een koloniale context, voornamelijk afkomstig van het [KITLV](#). Uitgebreide informatie over de collecties van de UBL vind je in de

desbetreffende zoekhulp (deze is nog in ontwikkeling).

Het [Anatomisch Museum](#) dat onderdeel is van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) bevat ook (menselijke) objecten uit een koloniale context. Onder andere de schedel van de Ghanese koning [Badu Bonsu II](#), die in 2009 werd teruggegeven, was onderdeel van de collectie van het Leids Anatomisch Museum. Het museum wordt uitsluitend gebruikt ter ondersteuning van het medische onderwijs aan de Universiteit Leiden. Slechts twee keer per jaar is het Anatomisch Museum te bezoeken door een algemeen publiek: tijdens de Nationale Museumweek in april en op de Wetenschapsdag in oktober.

Universiteit Utrecht

De [bijzondere collecties](#) van de Universiteit Utrecht zijn ingedeeld in vier onderdelen: [handschriften](#), [oude en bijzondere drukken](#), [kaarten en atlassen](#) en [particuliere collecties](#). Binnen deze collecties is relevant materiaal te vinden voor onderzoek naar het Nederlandse koloniale verleden. Op de website over de bijzondere collecties van de Universiteit Utrecht vind je informatie over het vinden, aanvragen en inzien van de verzamelingen.

Naast de bijzondere collecties heeft de Universiteit Utrecht ook een [universiteitsmuseum](#) (UMU) wat in 1918 werd gesticht door de fysicus P.H. van Cittert. De collectie is breed en beslaat het volledige scala aan wetenschappelijk onderzoeksgebieden, maar bevat ook relevante objecten uit een koloniale context. Noemenswaardig is bijvoorbeeld deze [Pustaha](#) van het eiland Sumatra en de collectie [gipsafgietsels](#) die in de koloniale tijd ten behoeve van het onderzoek van fysisch antropoloog [Johannes Pieter Kleiweg de Zwaan](#) zijn gemaakt van verschillende inwoners van het Indonesische eiland Nias. De volledige collectie is [online toegankelijk](#).

De instellingsarchieven van de Universiteit Utrecht worden bewaard in het [Utrechts Archief](#).

Universiteit van Amsterdam

Het [Allard Pierson](#) is het museum dat de collecties van de Universiteit van Amsterdam (UvA) beheert. Het museum, vernoemd naar de eerste hoogleraar kunstgeschiedenis en moderne talen aan de UvA, bestaat in haar huidige vorm sinds 1924 toen de collectie van bankier C.W. Lunsingh-Scheurleer werd overgenomen door de universiteit. Zoals veel andere universiteitsmusea beheert het Allard Pierson een brede collectie aan voorwerpen, van archeologische objecten tot theaterkostuums. In het kader van onderzoek naar het Nederlandse koloniale verleden zijn onder andere de collectie [Surinamica](#) en de [Artis Bibliotheek](#) interessant. De archieven die het Allard Pierson beheert zijn [digitaal doorzoekbaar](#).

Hoewel tegenwoordig onderdeel van het Amsterdam UMC (het medisch centrum van zowel de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit), beheert de UvA sinds 1859 de collectie van [Museum Vrolik](#). De collectie is grotendeels bij elkaar gebracht door vader [Gerard Vrolik](#) (1775-1859) en zoon Willem (1801-1863). Tot de dood van Gerard was de collectie opgesteld in het grachtenpand waar vader en zoon woonachtig waren. Een aantal van de opvolgende hoogleraren anatomie die hebben bijgedragen aan de collectie van Museum Vrolik hield zich in het kader van de fysische antropologie ook bezig met rassenonderzoek. Dit onderzoek werd veelal uitgevoerd met menselijke resten die voor een groot deel afkomstig waren uit voormalige Nederlandse koloniën, met name Nederlands-Indië. De menselijke resten uit een koloniale context vormen een relatief klein onderdeel van de Museum Vrolik collectie en bestaat uit 330 schedels, 24 skeletten en overige skeletresten, 157 gipsafgietsels en modellen, en 33 foetussen en overige preparaten op sterk water.

De instellingsarchieven van de Universiteit van Amsterdam worden bewaard in het [Stadsarchief Amsterdam](#).

Vrije Universiteit Amsterdam

Buiten een omvangrijke [kaartencollectie](#), met daarin ook kaarten van voormalig Nederlands-Indië, Afrika en Zuid-Amerika, beheert de Vrije Universiteit geen noemenswaardige objectcollecties uit een koloniale context. Wel beheert de VU het [HDC | Protestants Erfgoed](#), binnen deze archiefcollectie vind je een grote hoeveelheid archieven met betrekking tot protestante zendelingen die actief waren in door Nederland gekoloniseerde gebieden.

In de periode 2020-2024 is het archief van de [Vrije Universiteit](#) bewerkt en geïnventariseerd, het instellingsarchief is raadpleegbaar bij het [Stadsarchief Amsterdam](#).

Wageningen University & Research

De [Landbouwhogeschool in Wageningen](#) (tegenwoordig Wageningen University & Research, zie desbetreffende zoekhulp) beheerde vanaf het begin van de twintigste eeuw een museumopstelling met voornamelijk objecten uit voormalig Nederlands-Indië. Rond 1960 werd bijna de gehele collectie in bruikleen gegeven aan het Stedelijk Gymnasium Schiedam en vanaf 1962 werd de collectie verdeeld over het Gymnasium in Schiedam en het Etnografisch Museum in Delft (het latere [Museum Nusantara](#)).

Het archief van de Landbouwhogeschool tot 1959 bevindt zich bij het [Gelders Archief](#). Het archief van de Landbouwhogeschool vanaf 1959 bevindt zich nog bij de universiteit en wordt beheerd door de afdeling OS Document Management en Logistiek van Wageningen University & Research.

Related Aids

- [Doing research](#)
- [Sources](#)
- [Museums and collections](#)
- [Scientific research in colonised territories](#)
- [Royal Netherlands Institute of Southeast Asian and Caribbean Studies \(KITLV\)](#)
- [Volkenkundig Museum 'Gerardus van der Leeuw'](#)
- [Wageningen University & Research](#)

THIS RA HAS NO SOURCES

Relevant Data

TO BE FILLED

_last edited by UNKNOWN as UNKNOWN on 2025-11-25

(notes: This event was automatically created because the YAML file's edit history was empty.)